

Eerste hulp bij energiebesparing!

**GRATIS
BESPAARPAKKET
MET LEDLAMPEN!**

**SUBSIDIES &
LENINGEN**

**5X DUURZAME
FEESTDAGEN**

**DE BEMMELSE
BUREN WEKKEN
HUN EIGEN GROENE
ENERGIE OP**

EN NOG VEEL MEER...

**LINGEWAARD
DOET WAT!**

Dit is een uitgave van:

inhoud

4 DE BEMMELSE BUREN WEKKEN HUN EIGEN GROEN ENERGIE OP

7 SUBSIDIES & LENINGEN

9 GRATIS BESPAARPAKKET MET LEDLAMPEN

EN VERDER:

- Het Energieloket Lingewaard: eerste hulp bij energiebesparing **3**
- Krijg grip op je energierekening **3**
- Deel je ervaring! **5**
- Elektrische deelauto's in Bemmel en Huissen **7**
- Werkgroep Doornenburg gaat het gesprek aan met bewoners **8**
- Tips voor energiebesparing **8**
- Edzo en Marieke uit Huissen: "Ga op zoek naar die natuurlijke momenten om je huis te verduurzamen!" **9**
- Lingewaard Energie: zuinig op Lingewaard **10**
- Help Lingewaarders energie besparen: word Energieambassadeur! **10**
- Bewoners van Huissen 't Zand kunnen meepraten bij werkgroep Groen, Klimaat en Spelen **10**
- Werkgroep Duurzaam Zilverkamp pioniert **11**
- Warmtewandeling: waar lekt de warmte weg? **11**
- 5x duurzame feestdagen **12**
- Bezoek het Energieloket **12**

6 WONINGCORPORATIES INVESTEREN VOLOP IN EEN DUURZAME LEEFOMGEVING

Beste inwoner,

De wereld waarin we leven, verandert. Kijk naar het jaar dat we binnenkort afsluiten: ernstige overstromingen in (Belgisch) Limburg en het westen van Duitsland, heftige bosbranden in Zuid-Europa, Australië en de VS en bijna ieder seizoen een nieuw record: de warmste winter, de droogste zomer of het natste najaar.

Het is inmiddels bekend dat wij zelf vooral de opwarming van de aarde hebben veroorzaakt. De uitlaatgassen van onze auto's, brommers en vliegtuigen, de uitstoot van onze fabrieken, de manier waarop we huizen bouwen en voedsel produceren - ze zorgen dat er te veel broeikasgassen in de lucht komen - gassen die de lucht vervuilen en het op aarde steeds warmer maken. Vooral de generaties na ons gaan hier veel last van krijgen. Tenzij we nu onze verantwoordelijkheid nemen en ons gedrag veranderen.

En dat doen we, ook in Lingewaard. Wij maken werk van de zogenaamde energietransitie; energie opwekken met wind, zon, water en de aarde in plaats van het verbranden van fossiele brandstoffen. Zo zijn er al elektrische deelauto's in Lingewaard, kijken we naar de mogelijkheden voor het gebruik van aardwarmte en gaan steeds meer huishoudens over op zonne-energie. Aan de andere kant stimuleren we energiebesparing. Want: wat niet gebruikt wordt, hoeft ook niet te worden opgewekt. Met isolatie, radiatorfolie, een waterbesparende douchekop of een dikke trui kan de verwarming thuis best een graadje lager. Dit soort maatregelen moeten helpen om ons doel - Lingewaard geheel energieneutraal in 2050 - te halen.

Dit ambitieuze doel halen we alleen als we samen onze schouders eronder zetten. Ik ben er dan ook trots op dat woningbouwcorporaties, Lingewaard Energie en enthousiaste Lingewaarders zich inzetten om klimaatverandering tegen te gaan. Ik daag je uit om ook een bijdrage te leveren. Dat kan al met verrassend kleine maatregelen. Je leest daarover meer in deze special in Hét Gemeente Nieuws of op www.energieloketlingewaard.nl.

Heb je zelf goede ideeën of ervaringen? Deel die dan!

Voor je inzet wil ik je hierbij alvast hartelijk bedanken!

Aart Slob
Wethouder
Duurzaamheid
Gemeente
Lingewaard

Het Energieloket Lingewaard: eerste hulp bij energiebesparing

Bij het Energieloket Lingewaard kun je terecht voor gratis en onafhankelijk advies over het verduurzamen van je woning. Of je nu koopt of huurt. Energieloket Lingewaard wil het mensen zo makkelijk mogelijk maken om energie en geld te besparen. Op www.energieloketlingewaard.nl staat veel informatie over het kiezen van de juiste maatregelen voor jouw woning en situatie. Ook lees je hier het laatste energienieuws, vind je er ervaringsverhalen en staat er een overzicht van lokale vakspecialisten. Kijk eens rustig rond en laat je inspireren!

Ook kun je eens per maand terecht bij het Energieloket. Kijk voor actuele tijden en locaties op energieloketlingewaard.nl/bezoekons.

Krijg grip op je energierekening

Het is al tijdens het gesprek van de dag: de energieprijzen zijn de afgelopen tijd flink gestegen. Door meer inzicht te krijgen in je energieverbruik weet je welke maatregelen je kunt nemen om je verbruik te verlagen. Dit is beter voor het milieu en zorgt voor een lagere rekening. Daarom kunnen inwoners van Lingewaard (zowel woningeigenaren als huurders) zich gratis aanmelden voor Grip op je rekening.

Na aanmelding krijg je toegang tot een online dashboard waardoor je inzicht krijgt in onder andere de volgende informatie:

- Je elektriciteit- en gasverbruik
- De kosten van het verbruik
- Het elektriciteitsverbruik van het afgelopen jaar afgezet tegen het type woning
- De CO2-uitstoot van je energieconsumptie
- De teruglevering aan het net (als je zonnepanelen hebt)

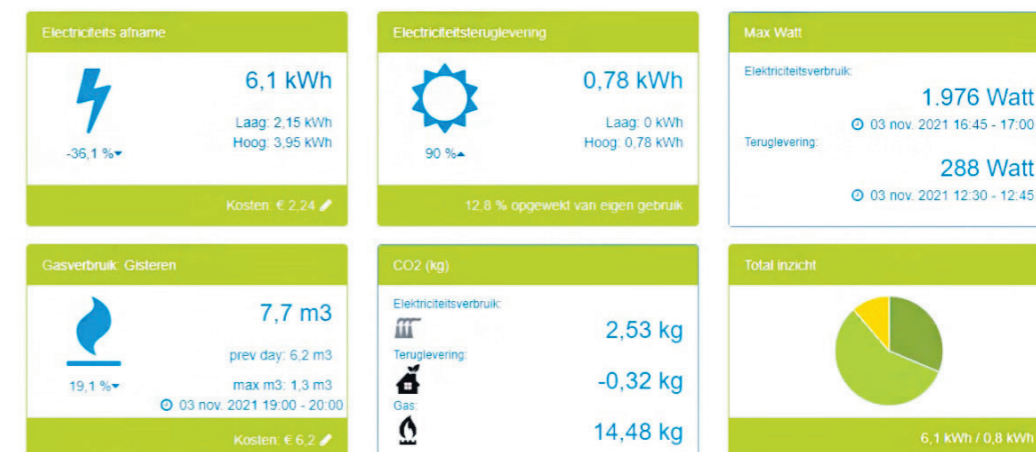
Met de informatie op het dashboard krijg je dus meer inzicht in het verbruik van je woning

en je apparaten, maar ook in je gedrag. Je krijgt een terugkoppeling van het verbruik over een bepaalde periode in vergelijking met andere huishoudens en persoonlijke tips om in jouw situatie energie te besparen. Grip op je rekening stimuleert je om de best passende maatregelen te nemen om je verbruik te verlagen.

Voorwaarden en spelregels

- Om mee te kunnen doen moet je een slimme meter hebben
- Na aanmelding doe je in principe voor 1 jaar mee. Na die tijd bekijken we of de actie wordt verlengd
- Zowel huurders als woningeigenaren kunnen meedoen
- Bij aanmelding maak je kans op een pakket met lokale streekproducten die in het voorjaar van 2022 worden verloot

Aanmelden kan via www.energieloketlingewaard.nl via het menu *Lingewaard doet wat*.

De Bemmelse Buren wekken hun eigen groene energie op

Buurmannen Bas Aaftink en Lowieke Jeuken uit Bommel hadden een missie: zonnepanelen plaatsen. Samen zijn ze aan de slag gegaan en uiteindelijk hebben ze zelf 24 zonnepanelen gelegd op hun gezamenlijke garagedak. Ze vertellen in dit interview over hoe zij dat gedaan hebben.

Vertel; wie zijn jullie wat doen jullie in het dagelijks leven?

"Ik ben zo'n 3,5 jaar geleden hier in de Cuperstraat komen wonen," vertelt Bas. "Samen met mijn vrouw en kinderen van 9 en 7 wonen we hier met veel plezier. En in het dagelijks leven ben ik marketingmanager voor de ArtEZ conservatoria in Oost-Nederland."

"Ik ben hier samen met mijn vrouw ongeveer tegelijkertijd met Bas komen wonen," vult

buurman Lowieke aan. "Inmiddels zijn we de trotse ouders van 2 kindjes van 2 en 0 en ik en mijn vrouw zijn beiden psychiatrisch verpleegkundigen in de regio. Met Bas had ik al meteen vanaf het begin goed contact!"

Dat is fijn, zo'n goed contact onderling als burens. Hoe duurzaam zijn jullie zelf eigenlijk?

Bas: "Ik vind zelf dat ik er goed mee bezig ben. Ik vind het niet alleen belangrijk voor de

portemonnee, ook het 'groene gedeelte' houdt me bezig. In het dagelijks leven probeer ik dan ook zo goed mogelijk met energie om te gaan en uiteraard te recyclen. En in huis heb ik het dak en de vloer geïsoleerd, en denk ik er zelfs aan om een hybride warmtepomp aan te schaffen."

Dat geldt ook voor Lowieke: "Dit is ons eerste koophuis en dat maakt dat ik veel meer met duurzaamheid bezig ben dan voorheen. Toen was het allemaal nog wat meer 'studentikoos'. Ik sta er dus helemaal voor open. Zo check ik mijn energieverbruik regelmatig en hebben we natuurlijk een stel zonnepanelen op ons gezamenlijke garagedak gelegd!"

Wat goed! Hoe ging dat in zijn werk?

Bas vertelt: "Ik wilde al een hele tijd zonnepanelen, echter was dat geen optie voor mijn buurman met wie ik een twee-onder-een-kap-woning deel omdat het dak eerst gerenoveerd moet worden. Hij is al op leeftijd en dan is het toch een flinke investering. Toen kwam ik aan de praat met Lowieke tijdens een biertje op vrijdagmiddag. Waarom leggen we de zonnepanelen niet op ons gezamenlijke garagedak? Dachten we toen. En zo is het balletje gaan rollen..."

Lowieke: "We waren al direct vanaf de start een dreamteam. Bas ging veel meer op de coördinatie zitten, dingen regelen. Terwijl ik juist meer ben van technische aspecten uitzoeken en kennis vergaren. Zo ook over het zelf leggen van de zonnepanelen. We hebben in eerste instantie een aantal bedrijven uitgenodigd die dit voor ons

zouden kunnen doen. Maar toen we merkten dat we onderhand beter wisten hoe het zat dan deze bedrijven, hadden we zoiets van: hé, dit kunnen we ook zelf!"

Dat klinkt interessant en is niet heel gebruikelijk. En? Hebben jullie de panelen uiteindelijk zelf gelegd?

"Jazeker!", vervolgt Lowieke; "Op een gegeven moment ga je rekenen: wat nou als we investeren in écht kwalitatief goede panelen, maar het wel zelf leggen? Zó moeilijk kan het immers niet zijn. Met een portie gezond verstand kom je al een heel eind. En door het zelf te doen, konden we ook zelf de producten uitzoeken. Zo kwamen we er bijvoorbeeld achter dat een bepaalde omvormer ons veel meer mogelijkheden gaf. Plus: we konden ook meer panelen kwijt! Waar professionele bedrijven een marge van 30 centimeter vanaf de rand aanhouden, deden wij het met 5 centimeter. Dat scheelt zo 10 panelen!"

Wat levert het nou eigenlijk op?

"De terugverdientijd is ongeveer 3,5 jaar", legt Bas uit. "Daarna verdien je er gewoon aan. In ons geval tot wel € 1.100 per jaar met de huidige

energieprijs. Dat is serieuze winst. Los daarvan: het is ook een mooie gedachte dat je energie teruggeeft, in plaats van het alleen te verbruiken. We moeten tenslotte zuinig omgaan met onze energiebronnen. Daarom zijn zonnepanelen voor mij dé manier om te investeren en om tegelijkertijd iets duurzaam te doen."

Maar het is niet voor iedereen weggelegd om zonnepanelen zelf te plaatsen...

"Dat is zo", beaamt Lowieke. "Maar toch wil ik iedereen meegeven: duik er eens in. Je zult zien dat het helemaal niet zo lastig is als het misschien lijkt. Eigenlijk is het één groot lego-bouwpakket met wat stekertjes. Er is wel één lastig stuk, en dat gaat over de elektra. Dat gedeelte hebben wij dan ook uitbesteed aan een elektricien. Maar voor de rest hebben we de klus dus zelf geklaard. En dat geeft voldoening én: ook nog eens heel goed contact met de burens!"

Denk je er ook over om zonnepanelen samen met de burens te gaan leggen? Je kunt dan een kijkje komen nemen bij Bas en Lowieke. Neem daarvoor contact op met het Energieloket via www.energieloketlingewaard.nl. Bas zijn verhaal is bovendien te lezen op www.slimmebuur.nl

Deel je ervaring!

Heb jij duurzame maatregelen genomen in of om je woning? Of heb je een bedrijfspanndat is verduurzaamd? Dan horen we het graag! Lokale voorbeelden kunnen als inspiratie voor andere Lingewaarders dienen. Als jij jouw verhaal wilt delen mail dan je naam, het adres en een kort verhaal over de maatregelen die je hebt genomen naar info@energieloketlingewaard.nl.

Woningcorporaties investeren volop in toekomstbestendige woningen én een duurzame leefomgeving

Woningcorporaties hebben een grote opgave in het verduurzamen van bestaande woningen en nieuwbouw. Waardwonen en WOONstichting Gendt zijn daarin een belangrijke partner voor de gemeente Lingewaard en hun huurders die toekomstbestendig, comfortabel én betaalbaar willen wonen.

Erik Mientjes (coördinator Duurzaamheid bij Waardwonen): "De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in energiemaatregelen zoals isolatie. Op dit moment verduurzamen we onze woningvoorraad naar gemiddeld label A. Dat label halen we al in 2022. Waardwonen is met verduurzaming van haar woningen dan ook één van de koplopers in Nederland. Dit jaar verduurzamen we in ongeveer 970 woningen. Onze nieuwbouwwoningen bouwen we waar het kan energieneutraal en met CO2-vrije bronnen."

De toekomst

Duurzaamheid gaat voor de woningcorporaties verder dan het energiezuinig maken van de woningen. Mientjes: "Onze nieuwbouwwoningen bouwen we tegenwoordig aardgasloos, zoals bijvoorbeeld de nieuwe woningen in de Plakse Wei in Bemmel en in de Doelenstraat in Huissen. En we werken steeds meer vanuit de gedachte van de circulaire economie waarbij grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt, bijvoorbeeld wanneer huizen gesloopt worden. Bovendien passen we nieuwe bouwvormen toe waarbij in de toekomst de materialen hergebruikt kunnen worden. Verder onderzoeken we nu samen met onze huurders hoe we hun leefomgeving kunnen aanpassen om de gevolgen van klimaatverandering – zoals wateroverlast en verdroging – beter op te kunnen vangen. Hierbij kun je denken aan meer groen en minder stenen of het afkoppelen van regenpijpen zodat het regenwater in de grond zakt in plaats van dat het in het riool terechtkomt."

Ook bij woningcorporatie WOONstichting Gendt zijn ze goed op weg. Rob Kwaaitaal (manager Wonen Vastgoed bij WOONstichting Gendt): "De woningen van WOONstichting Gendt hebben nu gemiddeld energielabel B. Wij kiezen ervoor om de komende jaren verder te verduurzamen door oude woningen te slopen en te vervangen door energiezuinige nieuwbouwwoningen. In 2022 gaan we 92 woningen in de Staatsliedenbuurt slopen en vervangen door zeer energiezuinige appartementen en (kleine) eengezinswoningen. Uiteraard zijn deze woningen niet meer aangesloten op het aardgas. Warm water en verwarming realiseren we door warmtepompen. De sloop-nieuwbouw van de Staatsliedenbuurt is ook op andere vlakken duurzaam: zo wordt er circulair gesloopt en krijgen planten en materialen uit de gesloopte Gendtse woningen een tweede leven door de inzet van Struikroven. Na 2024 gaan we verder met het verduurzamen van de bestaande woningen."

Impressie van huurappartementen in de nieuwe Staatsliedenbuurt

Energiearmoede

Erik: "We nemen dus onze verantwoordelijkheid voor een duurzame toekomst én verlagen tegelijkertijd de energielasten van onze huurders. Daar doen we het tenslotte voor." Rob: "Helaas blijft het betalen van de energierekening voor sommige huurders een probleem. Voor hen gaat een (te) groot gedeelte van het maandelijkse budget op aan energiekosten. En zij hebben daar last van. Bijvoorbeeld omdat ze in de kou zitten om te besparen. Dat wordt energiearmoede genoemd. Nu de energieprijzen zo stijgen is dat een erg actueel onderwerp. Tegen die huurders zou ik willen zeggen: maak je (geld) zorgen bespreekbaar! Bijvoorbeeld bij de woningcorporatie. Wij kunnen kijken of wij zelf kunnen helpen of we verwijzen je door voor de juiste hulp."

De portiekwoningen aan de Laurentiusstraat in Huissen hebben een complete facelift gehad van Waardwonen. De buitenkant heeft een totaal andere uitstraling gekregen. Dat komt doordat de flats aan de buitenkant zijn geïsoleerd en er vervolgens een nieuwe buitenmuur is gebouwd. Ook de vloeren en daken zijn geïsoleerd.

Elektrische deelauto's in Bemmel en Huissen

Heb je regelmatig een (extra) auto nodig? Dan is een deelauto wellicht een goede optie. Op de Kinkelenburglaan in Bemmel en Plaza in Huissen staan deelauto's die ook nog eens 100% elektrisch zijn! Een elektrische auto betekent stiller, schoner en klimaatbewuster rijden. De CO2-uitstoot van een elektrische auto is over de hele levensduur gemiddeld 40% lager dan die van een benzineauto. Daarnaast heb je bij een deelauto geen vaste kosten zoals wegenbelasting, verzekering en onderhoud. Hierdoor bespaar je tussen de 120 en 380 euro per maand als je met je (2de) auto rond de 5.000 kilometer per jaar rijdt.

€ 5,- korting op je eerste rit

Heb je interesse en wil je eens ervaren of een deelauto iets voor je is? Maak vrijblijvend een proefrit met € 5,- korting. Download de app van JustGo, maak een account aan en reserveer gemakkelijk je eerste rit. Voer promotiecode Lingewaard5 (geldig t/m 31-01-2022) in voor de korting. Voor meer informatie ga naar www.justgo.nl. De elektrische deelauto's zijn een initiatief van Lingewaard Energie.

Subsidies en leningen voor energiebesparende maatregelen

Het nemen van energiebesparende maatregelen verlaagt je energieverbruik en daarmee ook je maandelijkse kosten. Voor sommige maatregelen is de terugverdientijd erg kort. Bijvoorbeeld bij het plaatsen van een waterbesparende douchekop, tochtstrips en radiatorfolie. Dit komt vooral omdat de aanschafprijs voor deze kleinere maatregelen vrij laag is. Grotere maatregelen zoals het (na-)isoleren van de spouwmuur, het dak of de vloer zijn in eerste instantie duurder, maar leveren op de lange termijn veel (klimaat) winst op. Gelukkig zijn er verschillende subsidies en leningen met een gunstige rente voor het nemen van deze grotere maatregelen. Dit zijn de belangrijkste:

Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE)

Voor woningeigenaren is er subsidie

beschikbaar voor 5 soorten isolatiemaatregelen: gevelisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie en hoogrendementsglas. Om voor deze subsidie in aanmerking te komen moet je minimaal twee van deze maatregelen nemen of één zo'n maatregel combineren met de aanschaf van een warmtepomp, zonneboiler of aansluiting op een warmtenet. De maatregelen moeten aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. Meer informatie hierover vind je op rvo.nl. Hier kun je ook de subsidie aanvragen.

Toekomstbestendig Wonen Lening

Gemeente Lingewaard biedt in samenwerking met Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) de Toekomstbestendig Wonen Lening aan. Er zijn verschillende varianten met een leenbedrag van minimaal € 2.500

die onder andere besteed kunnen worden aan het verduurzamen, levensloopbestendig maken, asbestvrij maken en/of het kwalitatief verbeteren van de woning. Het is een voorwaarde dat er minimaal één duurzaamheidsmaatregel wordt genomen. De lening wordt verstrekt in de vorm van een bouwdepot en bedraagt maximaal € 30.000. De rente van de lening is 1,6%. Ga voor

meer informatie naar lingewaard.nl/toekomstbestendigwonenlening.

Energiebespaarlening

Een vergelijkbare landelijke lening is de Energiebespaarlening (www.energiebespaarlening.nl). Deze is ook aan te vragen door VvE's. Ga voor meer informatie over subsidies en leningen voor VvE's naar www.energieloketlingewaard.nl.

Tips voor energiebesparing

De meeste mensen weten wel dat zaken als isoleren, korter douchen en het sluiten van deuren energie bespaart. Daarom staan hieronder een paar suggesties om energie te besparen die mogelijk minder bekend zijn. De meeste van deze acties - zoals het waterzijdig inregelen van de cv-installatie, het vervangen van energieslurpende apparaten en het plaatsen van radiatorfolie - zijn zowel voor huurders als woningeigenaren geschikt.

1. Maak de juiste keuze: vervangen of repareren

Soms is het duurzamer om een apparaat te laten repareren. In andere gevallen kan het echter zijn dat oudere apparaten veel meer stroom verbruiken dan nieuwe, waardoor het duurzamer is om te vervangen. Een aantal richtlijnen:

- Kleine elektronische apparaten zoals laptops, smartphones en tablets kun je eigenlijk altijd beter laten repareren. Dit heeft vooral te maken met de klimaatimpact van het winnen van de edelmetalen die hierin zitten. Wist je bijvoorbeeld dat er 130 gram aan mineralen en zeldzame aardmetalen in je mobiele telefoon zit? En dat hiervoor 44 kilo aan steen wordt gewonnen en vernietigd? Voor de productie van een computer is zelfs 200 kilo aan grondstoffen nodig!
- Wasmachines en vaatwassers kun je beter repareren.
- Koelkasten en vriezers kun je beter repareren als ze minder dan 10 jaar oud zijn en beter vervangen als ze ouder zijn.
- Wasdrogers met label A+ of minder kun je beter vervangen door een nieuw model met energielabel A+++.

2. Laat je cv-installatie waterzijdig inregelen

Het waterzijdig inregelen van de cv-installatie bespaart 10% tot 25% op je gasverbruik. De ketel en de radiatoren worden bij waterzijdig inregelen optimaal afgesteld, waardoor de temperatuur in huis gelijkmatiger blijft. Waterzijdig inregelen is zelf te doen als je handig bent. Anders kan je hiervoor een lokale installateur inschakelen.

3. Plaats tochtstrips & radiatorfolie

Of je nu huurt of woningeigenaar bent: het nemen van kleine energiebesparende maatregelen zoals het aanbrengen van tochtstrips, radiatorfolie en radiatorventilatoren kan veel opleveren. Voor een paar tientjes heb je de materialen in huis en ze zijn gemakkelijk

zelf aan te brengen. Radiatorfolie zorgt ervoor dat de warmte de kamer in wordt gestraald en niet in de muur trekt. Je hoeft dus minder te verwarmen om de gewenste temperatuur te bereiken. Door tochtstrips te plaatsen stroomt de warmte minder snel weg door kieren, waardoor je ook minder hoeft te stoken.

4. Ga voor spouwmuurisolatie

Ok, ok. De meeste mensen weten wel dat isoleren dé maatregel is om energie te besparen. Toch willen we nog speciaal aandacht besteden aan spouwmuurisolatie. Door de besparing op je energierekening, kun je spouwmuurisolatie al in 3,5 jaar terugverdienen. De besparing is vergelijkbaar met 10% rente op een spaarrekening! Naast deze besparing wordt de woning ook een stuk comfortabeler. Het (na-) isoleren van de spouw is een optie bij woningen die gebouwd zijn vóór 1975 en nog geen of weinig isolatie hebben.

5. Kies voor een (hybride) warmtepomp

Een warmtepomp verzamelt warmte uit de lucht of bodem buiten de woning en verspreidt dit binnenshuis. Een warmtepomp is een elektrisch apparaat en vervangt daarmee de gasketel. Hij is ook te gebruiken voor warm water. In oudere huizen die niet optimaal geïsoleerd zijn, kan het zijn dat een volledige warmtepomp te hard moet werken om het huis te verwarmen. Het elektriciteitsverbruik zou dan veel te hoog zijn. In zo'n geval is een hybride warmtepomp vaak een oplossing. Deze warmtepomp vervangt niet de gasketel. Als de woning meer verwarmd moet worden dan de warmtepomp aan kan, springt de gasketel bij. Op milieucentraal.nl kun je een handige check doen om te bepalen of het beter is om een cv-ketel te repareren of te vervangen door een hoogrendementsketel of (hybride) warmtepomp.

Ga voor meer bespaartips en een overzicht van lokale vakspecialisten naar energieloketlingewaard.nl.

Werkgroep Doornenburg gaat het gesprek aan met bewoners

Verlangens en zorgen zijn heel persoonlijk. Zeker op het gebied van duurzaamheid. Er zijn vaak niet alleen zorgen over de opwarming van de aarde en biodiversiteitsverlies, maar ook over de kosten, over wat nu verstandige investeringen zijn en wanneer je deze het beste kunt doen. Daarbij spelen ook nog zorgen en verlan-

gens op andere gebieden een rol. Zoals hoe lang je denkt te blijven wonen in de woning, je gezondheid, de plannen van de gemeente en meer.

De themagroep *Duurzaamheid Doornenburg* gaat vanaf begin 2022 in gesprek met bewoners over wat er leeft in de verschillende buurten en

wijken. De focus van deze gesprekken ligt vooral op hoe iedereen - ook de *Werkgroep Doornenburg* - bij kan dragen aan ieders welbevinden én aan een duurzame wereld. In januari informeert de werkgroep via de plaatselijke media hoe inwoners van Doornenburg deel kunnen nemen aan het buurtgesprek.

Edzo en Marieke uit Huissen: "Ga op zoek naar die natuurlijke momenten om je huis te verduurzamen!"

In onze gemeente zijn er al veel inwoners die goed bezig zijn met duurzaam wonen. Zo ook Edzo en Marieke Oosterhuis uit Huissen. Samen met hun twee jongens wonen zij in een oude voormalige tuinderswoning. Zij vertellen over hun project om deze woning volledig te verduurzamen. "Een uitdaging, maar waar een wil is, is een weg; pak de natuurlijke momenten!"

Werk aan de winkel

"Wij wonen nu in vrijstaande woning, een voormalige tuinderswoning. Het laatste groot onderhoud is in de jaren '80 geweest. Er was dus echt werk aan de winkel om dit pand bijna volledig te verduurzamen. We zijn niet meteen aan de gang gegaan, maar zijn er eerst gaan wonen. Zo zagen we goed waar we op moesten letten."

En, wat was er allemaal nodig?

"Veel! Zo hebben we bijvoorbeeld de vloer voorzien van vloerverwarming. Hierdoor is het comfort verhoogd en zijn we ook af van die lelijke radiatoren. We waren toch al van plan om de vloer te vernieuwen, dus waarom dan niet meteen vloerverwarming plaatsen?! Daarnaast hebben we de woning flink laten isoleren. En ook zijn we de trotse bezitter van een warmtepomp, waardoor we

van het aardgas af zijn en geen last hebben van prijsverhogingen van de energieleveranciers. Ook een prettig gevoel."

Jullie hebben echt flinke investeringen gedaan!

"Dat klopt. Wij hadden het geluk om een natuurlijk moment te kunnen aangrijpen. Namelijk onze verbouwing. Door de lage rentestand konden we de hypotheek verhogen, waarmee we deze investeringen konden doen. Dat geldt natuurlijk niet voor iedereen. Daarom is mijn advies: ga op zoek naar die natuurlijke momenten. Is de vloer toe aan vernieuwing, of ben je toch al van plan om het dak te renoveren? Pak dan dit moment om je huis te verduurzamen."

Hoe voelt het nu, om in zo'n duurzaam huis te wonen?

"Erg goed natuurlijk. We wonen nu ten eerste een stuk comfortabeler. En; daarnaast levert het ook veel minder CO₂-uitstoot op, wat een stuk beter is voor het milieu. Ook niet onbelangrijk: financieel is het een goed idee om je woning te verduurzamen. We betalen nu een stuk minder per maand aan energiekosten bijvoorbeeld."

Hebben jullie nog andere tips?

"Kijk ook naar gedrag. Het is heel

makkelijk om deuren dicht te doen en om lampen niet onnodig te laten branden. Of om een paar minuten te douchen in plaats van een kwartier. Kleine dingen, met grote impact." Marieke vult aan: "wat misschien minder voor de hand ligt: hoe zit het met de voordeur? Bij ons sloot die niet goed af. Dit zorgde voor

extra veel tocht, waardoor we meer gingen stoken. Met een nieuwe, goed passende voordeur hebben we dit probleem niet meer. Daarnaast raad ik aan een bezoek te brengen aan het Energieloket Lingewaard. Een goede eerste stap. Deze experts kunnen je echt goed advies geven voor jouw situatie!"

Huur je een woning bij Waardwonen of WOONstichting Gendt? Dan krijg je tussen 10 januari en 12 februari een pakket met ledlampen thuisbezorgd.

GRATIS energiebespaarpakket met ledlampen

Deze lampen gebruiken ongeveer 85% minder stroom en gaan veel langer mee dan gloeilampen. Tip: Vervang voor het grootste effect eerst de lampen die je het vaakst gebruikt! Mocht je tijdens het bezorgmoment niet thuis zijn, dan krijg je een *niet-thuis-kaart*. Bij de kantoren van Waardwonen of

WOONstichting Gendt kun je bij inlevering van deze kaart het pakket op een later moment ophalen.

Ook voor woningeigenaren

Woningeigenaren kunnen vanaf januari 2022 een pakket met ledlampen ophalen bij het Energieloket. Houd Hét Gemeentnieuws

of www.energieloketlingewaard.nl in de gaten voor de tijden en ophaallocaties.

Het Energieloket Lingewaard werkt voor deze actie samen met de woningcorporaties en gemeente Lingewaard. De actie wordt mogelijk gemaakt door subsidie van de Rijksoverheid.

Lingewaard Energie: zuinig op Lingewaard

Lingewaard Energie is de lokale energie-coöperatie bestaande uit een groep enthousiaste bewoners. De coöperatie wil samen met de gemeente en lokale organisaties door energiebesparing én het realiseren van collectieve opwekking van duurzame energie komen tot een energieneutrale gemeente. Dat doet Lingewaard Energie onder andere door inwoners en organisaties bewust te maken van hoe zij zelf energie kunnen besparen. Zo hebben ze verschillende webinars georganiseerd met onderwerpen als: CV-ketel: zet 'm op 60 °C. Deze zijn terug te kijken via hun YouTube kanaal. Ook stimuleert de coöperatie duurzame energieprojecten zoals het drijvende zonnepark in Bergerden en ondersteunt zij het zonnepanelenproject van IKC de Regenboog in Bemmel.

Lingewaard Energie nam het initiatief een drijvend zonnepark aan te leggen waarmee elektriciteit wordt opgewekt.

Sluit je aan

Het burgerinitiatief Lingewaard Energie is voortgekomen uit ideële overwegingen, kent geen winstoogmerk, is onafhankelijk en richt zich op de inwoners van Lingewaard. Door lid te worden ondersteun je de coöperatie in haar streven naar het opwekken van duurzame lokaal opgewekte energie. Het lidmaatschap kost € 20 per jaar en geeft je medezeggenschap in de coöperatie. Kijk op www.lingewaardenergie.nl voor meer informatie.

Help Lingewaarders energie besparen: word Energieambassadeur!

Het Energieloket Lingewaard heeft in haar team van vrijwilligers een aantal enthousiaste **Energieambassadeurs** die anderen helpen energie te besparen. Een Energieambassadeur wil de eigen woning energiezuiniger maken of heeft dat al gedaan en is enthousiast over het onderwerp. Verder is een energieambassadeur een enthousiaste en communicatief vaardige vrijwilliger die zich inzet om buurtgenoten te enthousiasmeren en ondersteunen bij energiebesparing in de woning.

Inschrijving geopend

In samenwerking met Avalon Advies verzorgt

het Energieloket trainingen voor nieuwe Energieambassadeurs. Ook in 2022 start er weer een nieuwe training. Tijdens deze training worden de ambassadeurs opgeleid om advies te geven aan huurders binnen de gemeente. De nadruk ligt op het nemen van kleine energiebesparende maatregelen zoals het aanbrengen van tochtstrips en radiatorfolie, maar gaat vooral ook over gedragsverandering en bewustwording.

Ben je enthousiast en wil je ook huurders helpen besparen? Ga dan naar energieloketlingewaard.nl en meld je via het menu *Lingewaard doet wat* aan voor de training.

Bewoners van Huissen 't Zand kunnen meepraten bij werkgroep Groen, Klimaat en Spelen

In opdracht van gemeente Lingewaard en de werkgroep *Groen, Klimaat en Spelen* van *Wijkorganisatie 't Zand Binnen-Buiten* is onlangs een verduurzamingsenquête uitgevoerd onder de bewoners van de wijk Het Zand. Er werd onder andere gevraagd wat hun mening is over duurzame energie, het verduurzamen van de woning en het opwekken

van duurzame energie in de gemeente. De resultaten van de enquête worden in 2022 tijdens een informatieavond in de Zandse kerk besproken. De werkgroep Groen, Klimaat en Spelen zal naar aanleiding van de resultaten verschillende acties opzetten die aansluiten bij de behoeftes en wensen van bewoners. Zo wordt samen gewerkt aan een duurzame

leef- en woonomgeving voor iedereen in Het Zand.

Zie je ook het belang van duurzaamheid binnen de energietransitie en wil je meedenken aan gerichte oplossingen voor de wijk? Meld je dan aan als gesprekspartner voor de werkgroep door een mail te sturen naar werkgr.groen@wijkorganisatiezbb.nl.

Werkgroep Duurzaam Zilverkamp pioniert

Werkgroep Duurzaam Zilverkamp vindt dat de bewoners van de wijk samen met de gemeente aan de verduurzaming en de toekomstige verwarming van woningen moeten werken. **Welke duurzame energiebronnen kunnen we gebruiken? Hoe realiseren we dat? Wat gaat dat kosten? Het zijn slechts enkele vraagstukken die gemeente Lingewaard in samenwerking met bewoners gaat bekijken, want deze transitie treft ons allemaal.**

Activiteiten van de werkgroep

De werkgroep Duurzaam Zilverkamp is ontstaan in het kader van de wijkontwikkeling - het wijkontwikkelplan - waarbij bewoners meedenken en meewerken aan plannen voor de wijk. De werkgroep heeft eerder bijvoorbeeld een aantal activiteiten georganiseerd op het gebied van isolatie. Momenteel zoeken ze samen met de gemeente en woningcorporaties naar mogelijkheden om de uitstoot van CO₂ door cv-installaties te beperken en de wijk aardgasvrij te maken. Dit doen zij door het organiseren van verschillende activiteiten:

- Er worden maatwerkadviezen voor 20 verschillende woningtypes aangeboden. In totaal gaat het om adviezen voor zo'n 1.000 woningen.
- Er wordt een collectieve oplossing gezocht ter vervanging van gasketels.
- Ook onderzoekt de werkgroep wat individuele oplossingen kunnen zijn om van het gas af te gaan, zoals het plaatsen van een warmtepomp en/of het opwekken van elektriciteit door zonnepanelen.

Een gezamenlijke oplossing voor de hele wijk?

Om de woningen in Zilverkamp aardgasvrij te maken is een alternatief nodig dat moet passen in de lokale situatie. In onze gemeente is dat niet eenvoudig door de verspreide bebouwing en de hoge aantallen slecht geïsoleerde woningen. Een gemeenschappelijke aanpak zorgt ervoor dat het voor individuele huishoudens praktischer en financieel haalbaarder wordt om van het gas af te gaan.

Zo'n gemeenschappelijke oplossing kan een aansluiting op een warmte-

net zijn. Er wordt daarom bekeken of duurzaam opgewekte energie voor het verwarmen van de kassen in tuinbouwgebied *Next Garden* ook gebruikt kan worden om de Zilverkamp te verwarmen. Er is ook een plan om de wijk via een warmtenet te voorzien van warmte die gewonnen wordt uit het oppervlaktewater in de wijk. De elektriciteit die daar bij nodig is zou dan opgewekt worden met zonnepanelen op de Vliegerweide. Dit is een voorbeeld van een gemeenschappelijke oplossing in en voor de wijk waar iedereen voordeel bij heeft.

Woningeigenaar in de Zilverkamp? Word lid van de coöperatie en praat mee.

Met de plannen voor een warmtenet is de verduurzaming van de wijk een proces geworden waarin zowel de gemeente als de individuele burger betrokken is. In de Zilverkamp heeft dat geleid tot het project *Duurzaam Zilverkamp*. Hierin zit naast de gemeente ook woningcorporatie Waardwonen. Particuliere huurders en woningeigenaren worden ver-

tegenwoordigd door de werkgroep Duurzaam Zilverkamp. Deze werkgroep gaat op korte termijn over in een coöperatie. De gemeente en wijkbewoners werken vervolgens samen aan de plannen voor verduurzaming van de wijk en de levering van alternatieve duurzame energie.

De werkgroep Duurzaam Zilverkamp is nu nog geen volledige vertegenwoordiging van de wijk. De werkgroep vindt dat iedereen in de wijk op de hoogte moet kunnen zijn van alle ontwikkelingen en plannen. Toekomstige keuzes over energie- en warmtebronnen, duurzaamheidsmaatregelen en de kosten en financiering hiervan willen ze samen beoordelen. Woningeigenaren kunnen daarom lid worden van de eigenaren-coöperatie (*in oprichting*) waarmee zij net als de huurders van de woningbouwcorporatie deel kunnen uitmaken van het overleg met de gemeente. Wil je je aansluiten of meer informatie krijgen? Stuur dan een bericht naar www.duurzaam.zilverkamp@gmail.com.

Warmtewandeling: waar lekt de warmte weg?

Het Energieloket verzorgt deze winter groepswandelingen met een warmtecamera. Met 5 - 8 deelnemers (als de coronamaatregelen dat toelaten) gaat een adviseur van het Energieloket op pad. Deelnemers bekijken door de warmtecamera de eigen woning. Zo is goed te zien op welke plekken de woning warmte uitstraalt. Dit geeft veel inzicht over waar verdere isolatie of kierdichting nodig is.

Geef je op

Opgeven kan zowel per individueel huishouden als met buurtgenoten via www.energieloketlingewaard.nl onder het menu *Lingewaard doet wat*. De wandelingen zijn van december tot en met maart omdat het buiten koud moet zijn om duidelijke warmtebeelden te kunnen maken. Als de temperaturen laag genoeg zijn ontvang je vervolgens een uitnodiging. Na de wandeling ontvangen deelnemers een rapport met daarin foto's van de betrokken huizen. Het aantal wandelingen is beperkt, dus meld je snel aan.

5x duurzame feestdagen

Met de feestdagen wordt vaak veel geconsumeerd. Al jaren op een rij worden de verkooprecords voor cadeaus weer verbroken, gaan er duizenden kilo's vlees over te toonbank en gaan mensen op zoek naar een nieuwe outfit die ze na de feestdagen nauwelijks meer dragen.

Door een paar simpele veranderingen kun je de klimaatimpact van de feestdagen echter verkleinen zonder dat het ten koste gaat van de gezelligheid. Zoals:

1. Geef een duurzaam cadeau. Geef bijvoorbeeld een activiteit in plaats van een fysiek cadeau. Trakteer op een dagje weg, een etentje of iets anders leuks. Ook kun je een symbolisch cadeau geven zoals bomen die worden geplant voor de CO2-compensatie van een reis, woon-werkverkeer of zelfs voor iemands gehele jaarlijkse uitstoot. Op treesforall.nl lees je meer over de verschillende cadeau-opties.

2. Ga voor vega! Er is ook veel klimaatwinst te behalen bij de keuze van het kerstdiner.

De vee-industrie (vlees & zuivel) is verantwoordelijk voor 14,5% van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Dat is meer dan alle transport bij elkaar! Vee heeft veel voedsel en ruimte nodig én de uitstoot van methaan door mest en verteringsgassen is enorm. Deze factoren zorgen ervoor dat bijvoorbeeld bij de productie van een kilo steak 34 kg CO2 vrijkomt. Voor het produceren van een kilo peulvruchten is dat maar 1 kg CO2. En het is natuurlijk een stuk diervriendelijker om geen dierlijke producten te eten. Het internet staat vol met feestelijke vegarecepten voor een onvergetelijk én duurzaam diner.

3. Koop geen nieuwe kleren voor de feestdagen maar 'shop je eigen kledingkast' of koop tweedehands. Voor nette tweedehands kleding kun je onder andere terecht bij *Appel & Ei* met vestigingen in onder andere Arnhem en Nijmegen. Je kunt ook een kledingruilfeest organiseren of als *coronaproof* variant aan *kettingkledingruil* doen met vrienden. Ook zijn kledingbibliotheken waar je kleding kunt huren erg in opkomst. Online kun je natuurlijk ook terecht voor het (ver)kopen van tweedehands

kleding. Ga bijvoorbeeld naar thenextcloset.com (vooral vintage merkkleding), marktplaats.nl of gebruik apps als *Vinted*.

4. Vervang oude kerstverlichting door ledlampen of ga gezellig voor kaarslicht. Laat vooral ook niet dag en nacht kerstverlichting aan staan!

5. En voor volgende jaren: adopteer een kerstboom. Het duurt 9 tot 12 jaar voordat een kerstboom groot genoeg is om verkocht te worden. Al die tijd worden ze gesnoeid en bewaterd, terwijl ze na de verkoop na enkele weken al weer op de composthoop belanden. Via adopteereenkerstboom.nl kun je een boom adopteren die na de feestdagen wordt teruggeplant. Zo kan hij tussen de decembermaanden door gewoon doorgroeien!

Bezoek het Energieloket

De afgelopen maanden is het mobiele Energieloket al op verschillende locaties in de gemeente geweest om mensen te helpen met vraagstukken rondom het verduurzamen van hun huis. Heb je vragen of wil je persoonlijk advies? Kom gerust een keertje langs bij het loket! Kijk voor meer informatie op energieloketlingewaard.nl/bezoekons.

Colofon

Dit is een uitgave van:
Energieloket Lingewaard
www.energieloketlingewaard.nl
info@energieloketlingewaard.nl

December 2021

